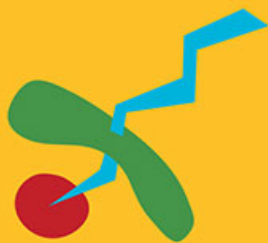

JE DNO HUB KY

Ľuboš Dzúrik

**Radio_Head
Awards**

Ocenenie za prínos do hudby
2020

© copyleft 2021

fukkavica records

Vydavateľstvo Elist, Liptovský

Mikuláš ISBN: 978-80-8197-375-8

Ľuboš Dzúrik

JED NO HUB KY .

...čítanie k rannej káve...

Volám sa Ľuboš Dzúrik. Viacero ľudí ma pozná ako kapelníka trenčianskej undergroundovej skupiny CHVM, Chór vážskych muzikantov. Po knihách „Cesta od boľševika k nezávislosti“ a „Underpunk“, ktoré boli výlučne o živote kapely CHVM a o muzike, k vám prichádzam s tretou knižkou „Jednohubky“, plnou veselých, ale aj smutných príbehov zo života. Možno vás bude zaujímať, že všetky opísané príhody som naozaj zažil a nič nie je vymyslené. Celá kniha, všetky texty i úpravy fotografií, vznikala na mojom mobile v priebehu rokov 2016 a 2017. K myšlienke napísať ju ma nakopla Gudrun Flower, speváčka zo skupiny Ľahká Múza, ktorá sa tak vlastne stala naozajstnou múzou. O podobu knižky a jej ilustrácie sa postaral priateľ Juro Kouřil. Ďakujem všetkým za podporu a dúfam, že sa vám bude dobre čítať. Na výber máte viacej možností. Buď si dáte jednohubky tak, ako sú, pekne abecedne zoradené. Alebo pôjdete cestou, ktorou išiel čas (sledujte čísla v horných rohoch strán). Alebo si vyberiete niektorú z piatich farebne rozlíšených tém. Je to na vás. Dobrú chuť.

Váš Ľuboš

13. Batalión Minerála Jobusa

Milujem Vrbové. Mesto, ktoré predstavuje stred vesmíru. Mesto, kde sa nachádza štvormetrový monument so súradnicami x-O, y-O, z-O, čo predstavuje aj v geodetickej reči naozaj začiatok súradnicovej sústavy a stred vesmíru.

Toto mesto preslávil Móric Beňovský, ale zároveň aj bratia Jobusovci so svojimi geniálnymi a niekedy až šílenými nápadmi a aktivitami. Okrem nehumorných aktivít multiorganizácie Kriak, Formula Nula, Preteky na hojdačích koňoch, Strel'ba na terč z poplašnej pištole, Poľnohospodársky golf, Zakopávanie panáčka z Človeče, nezlob se, Lov nafukovacieho krokodíla a naozaj mnohých ďalších, majú aj unikátnu skupinu Vrbovskí Víťazi.

Táto dvojchlapová skupina, ktorej členmi sú obaja bratia Jobusovci, sa zaoberá šírením myšlienky priemyselného folklóru.

Starší Andrej Budislav je vynaliezavým autorom a konštruktérom všetkých prevažne dychových nástrojov so šílenými názvami, ktoré si pamätá len ON. Spomeniem napríklad 8 metrovú trúbu s názvom Ropovod Družba, gajdy Modz gocucka alebo dychový nástroj Hajzel. S neuveriteľnou virtuozitou na tých nástrojoch aj hrá.

Branislav „Branuško“ je autorom všetkých textov, je to skvelý moderátor a spevák a konštruktér Jednotnej Roľníckej Elektrickej Gitary, ktorá pozostáva z kovového rýľa so snímačom a dvoma strunami a cez booster vydáva neskutočné heavymetalové zvuky.

Raz Branuško hral na tom rýle v Londýne. Rýľ mal ešte nový. Vydával neskutočné zvuky a gitarové sóla boli na nerozoznanie od zvuku skutočnej gitary. Po koncerte za ním prišiel chlapík a pýtal sa, načo mu je ten papierik nalepený na tej rýľovej rúčke, či to tam má nejakú značku, aby vedel, odkiaľ má hrať tie tóny.

Branuško mu s úsmevom odpovedal: „Ale nie kámoško, šak to je len cenovka, ešte som ju nescihol dat dôle!“

Neoddeliteľnou súčasťou koncertu Vrbovských Víťazov na veľkých podujatiach, ako sú napríklad hudobné festivaly Pohoda, bývalý Hodokvas a Vrbovské Vetry, je aj špeciálne teleso nazývajúce sa 13. Batalion Minerála Jobusa. Je to vlastne jediná a najväčšia hajzlová dychovka na svete, ktorá nemá páru.

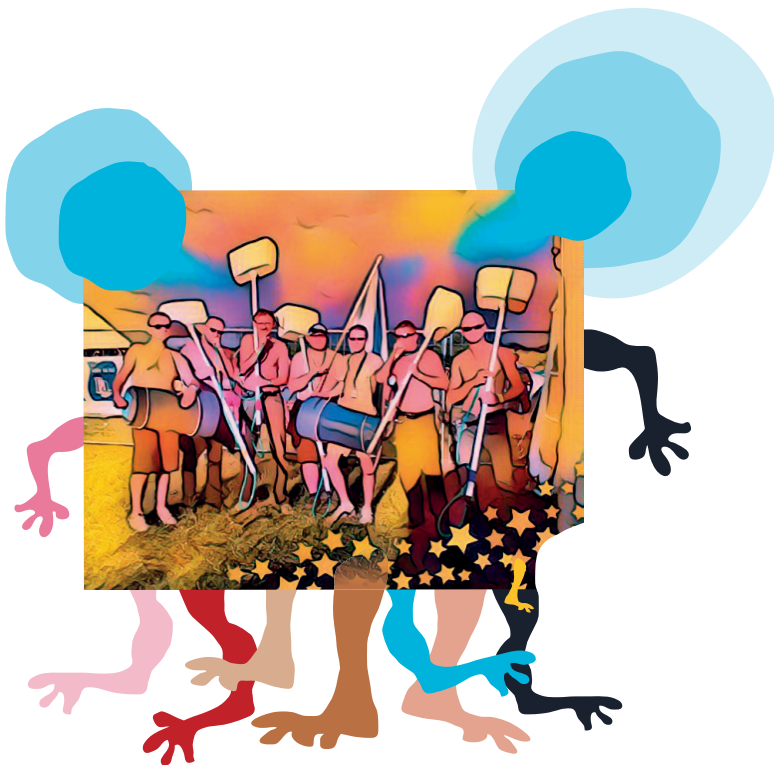
13. Batalion nemá žiadne skúšky, stretne sa tesne pred koncertom. Dôležitým aspektom sú rovnosaty, ktoré pozostávajú z hornej časti – hore bez a potom rôznych štýlových vojenských a hasičských pokrývok hlavy. V tomto prípade vypracované chlapecké pivné brucho býva vítané.

Túto mimoriadnu udalosť samozrejme vždy sprevádzajú vlajkonosiči s modrobielymi vlajkami multiorganizácie KRIAK a neodmysliteľný precceda multiorganizácie KRIAK – Húpací Koník, ktorý zaujíma na pódiu čestné miesto v prvom rade.

Mal som tú česť hrať v tomto jedinečnom Batalione asi desaťkrát spoločne s chlapcami z CHVM aj na veľkých festivaloch. Je to úžasná zábava, ale aj zodpovednosť. Trúbenie do Hajzla si vyžaduje naozaj dosť veľkú dychovú kondíciu a hudobník musí poznať aspoň základy trúbenia do trúbkového nátrubku, lebo inak nedostane z toho Hajzla ani jediný zvuk.

Repertoár Batalionu sa skladá z dvoch piesní. Prvá pieseň *Keď majster zavelí ho-*tovo predstavuje základný repertoár a druhá pieseň *Víťazi sú v pluse* je vždy prídavok. Samozrejmosťou po koncerte býva vždy herpes z toho nátrubku, ktorý predstavuje skromný honorár za umeleckú produkciu.

Myslím, že každý človek, ktorý sa aspoň trochu zaujíma o hudbu, sa už stretol s produkciou Vrbovských Víťazov, ale ak nie, tak ich určite vyhľadajte a navštívte ich koncert. Naozaj to stojí za to!

Ako ma na štvorkolke psíci naháňali

Často chodievam na štvorkolke na Kykulu. Je to krásne miesto s nádherným výhľadom, viac ako 700 metrov vysoko na slovensko-českom pomedzí.

Na štvorkolke mi to z domu hore trvá asi 10 minút rýchlej jazdy cez lúky a lesy. V prípade dobrého počasia je to krásny zážitok. V prípade zlého počasia a dažďa je to trápenie.

Asi pred dvoma rokmi okolo Vianoc som uháňal po chrbáte Kykule. Všade hmla, dážď, blato. Žiadna zima, žiaden sneh. Nedalo sa ísť veľmi rýchlo, len asi tridsiatkou po tej šmykľavej blatovej ceste. Zrazu sa mi zdalo, že štvorkolka akosi čudne klepoce. Vydáva zvláštne zvuky.

Pozriem doprava a asi pol metra od pravého lýtku mi beží štekajúci pes s vycerenými zubami. V tej prilbe to bolo počuť ako klepanie, ale v skutočnosti to bol zlovestný psí štekot. Ten psisko bol obrovský a na obojku mal pripevnenú trojmetrovú hrubú reťaz. Na jej konci visel kusisko betónu so železným kolom. Ten pes isto ušiel z domu a vytrhol betón zo zeme. Uháňal s tým betónom ako s pierkom.

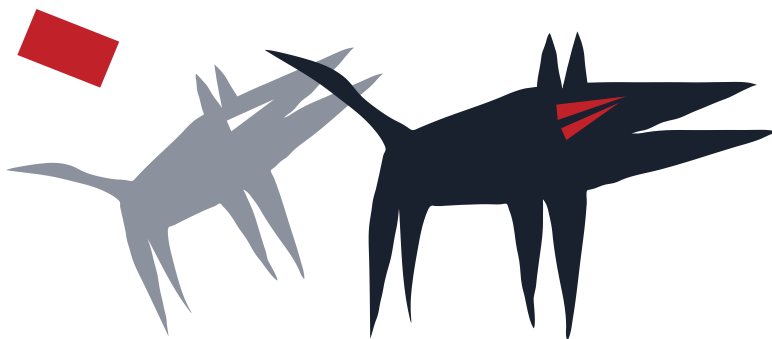
Aby toho nebolo málo, tak popri tom veľkom psovi bežal a štekal ďalší malý pes a obaja svorne na mňa útočili a chceli ma zožrať. Taká malá divá besná svorka. Bohužiaľ, v tom blate som nemohol pridať plyn, a tak títo dvaja kámoši ma sprevádzali asi kilometer. Blížil som sa k veľkým štyrom kalužiam. Sláva, to bude moja záchrana! Trochu ich ošpliecham a zbavím sa ich.

Vletel som do prvej kaluže v tridsaťkilometrovej rýchlosti. Zdvihol sa obrovský gejzír vody a zalial mňa aj psov. Potom druhý, tretí, štvrtý. Bol som mokrý ako potápač.

Psi boli chvíľu veľmi prekvapení a na moment stratili rýchlosť a rytmus. O chvíľku sa otriasli od vody a znova mi štekali pri stehne a snažili sa do mňa zahryznúť. Po ďalšom kilometri som sa konečne dostal na asfaltku, kde som mohol trochu „prasknúť do koní“.

O pár minút som sa definitívne tých milých psíkov zbavil. Bol to vcelku príjemný adrenalín.

O niekoľko dní mi referoval Maťko z našej kapely, že ho na Kykuli pohrýzol do zadku veľký čierny pes s reťazou, na ktorej konci bol kus betónu.

Ako sme sadili zemiaky

Od života na vidieku každý očakáva niečo lepšie, zdravšie, čistejšie, ekologickéjšie. Na lazoch sme sa ocitli presne pre tieto očakávania, ale zároveň nemalým argumentom bola cena pozemku. Tá býva na vidieku aj desaťkrát menšia ako v meste.

Samozrejme, nie všade. V našom prípade, na lazoch, áno. Je pekné mať okolo domu aj peknú kvitnúcu lúku, malý brezový hájik, v ktorom rastú vaše súkromné hríby, no o všetko toto sa treba neustále starať, aby to nejako vyzeralo.

Neodhadli sme presne svoje sily a s vidinou ekologických zajtrajškov a ekologickej bio zeleniny sme sa na ploche asi 1000 metrov štvorcových pokúsili sadiť zemiaky. Na jar plní elánu, s pomocou susedovho traktora, sme pripravili a poorali pôdu. Vyhýbali riadky. Samozrejme takáto susedská výpomoc si vždy vyžadovala aj drobnú sprievodnú akciu vo forme litra slivovice a pár pív vypitých priamo na roli. Odkiaľsi sme zohnali tri vrecká osvedčených kvalitných zemiakov na sadenie a šup s nimi do pripravených riadkov.

Po čase zemiaky začali klíčiť a zelenáť sa. Tušil som, že keď je tá zelená vec dostatočne vysoká, tak zemiaky treba ohrnúť. Stalo sa a zároveň sprievodná slivovicovo-pivová akcia opäť nemohla chýbať. Počasie prialo, slnko sa s dažďom striedalo. Zrazu tie zelené listy začali náhle ubúdať. Zahryzla sa do nich mandelínka zemiaková. Zopár sme ich pozbierali, a keďže mandelínok tam boli mraky, rozmýšľali sme, čo s nimi spraviť. Postrek nepripadal do úvahy a na nič iné múdre sme neprišli.

Žiaľ z neúspechu sme zahnali slivovicou. Časom sa mandelínky dosýta napásli a prestáhovali sa asi niekde ďalej. Prišiel čas letných dovolení. Trochu sme si oddýchli od roboty. Po pár týždňoch po príchode na rolu som zistil, že zemiaky sú vysoké meter dvadsať. Ale zblízka bolo zrejme, že ich prerástla nejaká burina. Susedia mi vyčítali ten porast a poprosili ma, aby som s tým niečo urobil.

Zobral som vyžínač a burine som nasadil krátky zostrih. Bohužiaľ, popritom padla aj zemiaková vňať. To už prichádzala jeseň a dokola všetci vykopávali zemiaky. Mädlil som si ruky a s vidinou aspoň desiatich vriec vykopaných eko zemiakov som opäť poprosil suseda s traktorom a vyorávačom o pomoc. Samozrejme, že nechýbala už spomínaná sprievodná slivovicovo-pivová akcia. Celá rodina sme sa zbehli a spoločnými silami vyzbierali tie zemiaky do vriec. Tie vrecia boli nakoniec dve. A zemiaky v nich sa mi veru zdali menšie ako tie, ktoré sme zasadili. Trochu mi to nedávalo zmysel a rozmýšľal som, koľko vriec zemiakov musia ľudia zasadiť, aby vykopali desať vriec? Že by dvadsať?

Zapili sme túto smutnú udalosť slivovicou a o rok som tam spravil ihrisko.

Ako som bol u očného

Za našich mladých čias nebolo väčšej potupy ako nosiť okuliare. Ten nešťastník býval terčom posmechu ostatných detí a prirovnania ako „okuliarnik indický, škuľavec, slepúch“ boli na dennom poriadku a veru nepridávali k sebavedomiu toho malého okuliarnika.

Aj mne osud pribalil do vienka jedno úplne tupozraké oko a to druhé s dioptriou 2,5. Len raz som sa ukázal v prvej triede na základke s okuliarmi a s prezývkou okuliarnika indického (čo je, ako viete, pekný mocný had) som okamžite odhodil tie blbé okuliare s predsavzatím, že ich už nikdy viac nedám na oči.

A moja tvrdohlavá hlava toto predsavzatie plnila do bodky. Na nose som neskôr toleroval jedine slnečné okuliare, hlavne na vylepšenie tvrdého rockového imidžu v kapele CHVM.

Trochu ma ešte stresoval aj fakt, že v starých ružových vodičských preukazoch bola napísaná poznámka „okuliare potrebné“. A policajti to s obľubou kontrolovali. Vtedy som musel mať nejaké „škulky“ vždy poruke, lebo by mi bez nich vzali vodičák.

A takto bez okuliarov som vydržal fungovať až do 45. roku života. I keď ako geodet som to oko často používal a cibril. Veľakrát sa stalo, že mi figurant v diaľke polhodinu kýval a ja som prd videl.

No ale poďme ďalej. Dostali sme sa do veku, keď sa už všetci v Trenčíne navzájom poznáme a jeden druhého sem-tam potrebujeme. A tak aj ja vždy chodievam len k tomu doktorovi zubárovi, chirurgovi, pôrodníkovi, kožiarovi, urológovi, internistovi, ktorého osobne poznám, tykám si s ním, prípadne som s ním vypil nejaký kališteľ, alebo strávil voľakde nejakú príjemnú chvíľu.

Lenže takého očiara som donedávna vôbec nepoznal. A tak mi kamarátka gastroenterologička Andrejka vybavila jej kamarátku očiarku v trenčianskej nemocnici. Malo to ale jeden háčik. Bolo to na detskom oddelení. Moja Katka ma stále trpezlivo sprevádza v dobrom aj zlom a tak je jasné, že ma odprevadila aj na to detské očné oddelenie.

Hneď pri dverách povedala doktorke, že nás posielajú Andrejka z gastroenterologického. Doktorka sa usmiala a hovorí: „Jasné, viem o vás. A kde máte toho malého?“ A očami hľadala vpravo aj vľavo po chodbe malého pacienta. „No predsa tu!“ ukazuje Katka na mňa, 115-kilového drobčeka a smeje sa.

A tak som vošiel dovnútra, do jamy levovej, do pazúrov tých strašných doktorov. Nevedel som, čo ma čaká, len som tušil, že budem čítať všelijaké písmenká. Doktorka sa usmievala, tvárila sa milo a priateľsky. Tušila, že to teraz bude sranda.

Ambulancia bola vybavená pre malé deti. Malé stoličky. Nízke stoly. Namiesto písmeňiek na stene len samé E s paličkami otočenými na všetky strany. Doktorka ma vyzvala, aby som si sadol za taký prístroj, na ktorom zrejme skúmajú astigmatizmus. Nevie, či som to správne nazval, ale zrejme mi tam merali hodnoty, či škúlim alebo nie, súdiac podľa toho, čo sa dialo ďalej. Tak som si sadol do tej malej stoličky a ledva sa mi tam vošla prdel. Vlastne sa mi nevošla. Nasilu som ju tam natlačil.

Priložil som oči na okuláre toho prístroja a doktorka sa pýta: „Čo vidíte v ľavom oku?“ A ja odpovedám rozveselený tým, čo som zbadal: „Vidím červený traktorík!“ „A teraz čo vidíte v pravom oku?“ Vytešil som sa ešte viac: „Vidím žltý domček!“ Doktorka teraz odkryla oba okuláre naraz a pýta sa: „Je traktorík v domčeku?“ Radostne odpovedám: „Nie, traktorík má len predné kolesá v domčeku. Inak je celý von z domčeka.“ Doktorka zakrútila

voľajakými kľukami na tom prístroji a znovu sa pýta, či už je ten traktorík v domčeku. „Zatiaľ ešte nie je v domčeku, ešte polovica je vonku!“ Ešte raz zakrútila tými kľukami a ja som radostne zvolal: „Sláva, traktorík je už celý v domčeku!“

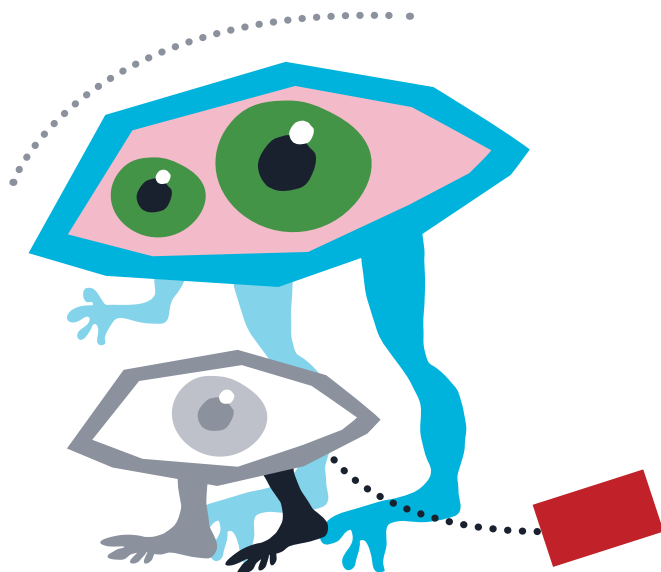
Takto dobre to dopadlo a už som sa začal cítiť ako ryba vo vode. Mali sme ísť na ďalšie vyšetrenie. Ako som vstal, tak som zistil, že tá malá stolička sa mi neodlepila od zadku a bol som v nej zakliesnený. Chvíľku trvalo, kým som ju odtrhol. To sa už doktorka aj so sestričkou celkom dobre na mne bavili.

Prišli sme k tomu svietiacemu panelu, kde bývajú písmenká zhora od najväčších až dole po tie, čo už vôbec nie sú vidieť. Namiesto písmeniek tam ale boli samé veľké E s paličkami otočenými na všetky strany. Zakryli mi ľavé oko a podme: „Na ktorú stranu sú otočené paličky? Doprava, doľava, hore alebo dole?“ Pravým okom som uhádol vrchné dva rady a ľavým okom len to horné najväčšie E.

Doktorka sa zhrozená pýta: „To ako ste takto dokázali fungovať bez okuliarov 45 rokov?“

Hm. Nejakým zázračným spôsobom sa mi podarilo fungovať a dokonca aj dnes čítam a píšem tento príspevok bez okuliarov. Doktorke som poďakoval za predpísané okuliare. Odvtedy ich nosím v práci za počítačom. Inak nie. Tam sa mi nik nevysmieva, lebo skoro všetci ich nosia.

No dnes, po 7 rokoch od tej návštevy zvažujem, či tam nepôjdem znovu, lebo k tým okuliarom používam už aj lupu. Asi sú už naozaj slabé. Len si asi zoberiem vlastnú stoličku.

Ako som chodil v noci na vojnu

Ako vysokoškoláci v druhom a treťom ročníku za hlbokého socializmu sme museli absolvovať povinnú vojenskú prípravu na vojenskej katedre v bratislavskom Ovsišti. Tá príprava sa konala každý utorok.

Vždy skoro ráno, ešte za tmy, sme sa s nechuťou presúvali do toho vojenského objektu, kde nás mali pripraviť na povinnú vojenskú službu a školili nás na poddôstojnícke funkcie. Bývalo takým zvykom, že večer pred „vojnou“ sme chodievali na pivo, aby sme si trochu odľahčili mozgy pred buzeráciou, ktorá nás každý utorok čakala.

V druhom ročníku sme ako geodeti bývali na Bernoláku. Rasťo, Paľo, Remo a ja. Zrejme som v ten pondelok vypil viac piva, ako bolo treba a už o desiatej večer som spal ako kojeneček. Na toto čakali moji spolubývatelia a vyviedli mi pekný kanadský žartík. Asi o polnoci zazvonil budík. V izbe bola tma. Začali sme sa všetci prebúdať. Umývať zuby, obliekať mundúry a obúvať kanady.

Chalani videli, že som ešte „ováty“ od alkoholu a začali robiť nervy, že už nestíhame, musíme pridať, lebo nám ujde autobus. Do akcie bol zapojený aj Jano zo susednej izby a oblečený vo vojenskom nás prišiel „akože“ zavolať, lebo už meškáme. Všetko vyzeralo veľmi dôveryhodne a v strese som vybehol na chodbu s ešte rozopnutými nohavicami.

Na chodbe ma však čakalo nemilé prekvapenie. Osadenstvo všetkých izieb, baby aj chalani, nastúpení po oboch stranách chodby sa na mne veselo zabávali a smiali sa do tváre. Chvíľu mi trvalo, kým som pochopil, čo sa to vlastne deje. Škaredo som zanaďával a vrátil sa do izby. Už v tú noc som sa zaprisahal, že im raz tento žartík vrátim. Ako som bol oblečený a obutý v tých kanadách, ľahol som si spať a ráno som sa už nemusel obliekať.

V treťom ročníku sme bývali na Mladej garde spolu s Rasťom a Jánom. Čakal som na vhodnú konšteláciu ich opitosti, aby sme vyrazili v noci na vojnu. Rasťo býval pod parou častejšie, horšie to bolo s Janom, stokilovým Kysučanom, ktorý sa len ťažko opil.

Ale raz prišla aj jeho chvíľa. Počkal som, kým chlapci zaspia. Rasťo sa uložil sediac na záchode popri veľkej potrebe a Jano zarezával v posteli ako drevorubač. O pol dvanástej zazvonil budík a nasledoval klasický predvojnový rituál. Budenie, umývanie, obliekanie. Rastík driemal na záchode a rezolútne odmietol ísť na vojnu, povedal, že má v paži tých zelených „oných“, že mu je blbo a radšej bude mať absenciu. Jano mal v sebe väčšiu mieru zodpovednosti a oddane sa obliekal do vojenských hábov s nepríčetným pohľadom.

Vyrazili sme z internátu na električku. Túto fázu som už ale nemal premyslenú, netušil som, že to dôjde až takto ďaleko. Jano by v tom delíriu bol ochotný kráčať so mnou aj na kraj sveta a ja som musel zvoliť ústupový variant. Janovi totiž vôbec nebolo podozrivé, že oproti nám kráčajú na internát húfy študentov z poslednej električky, on oddane šliapal na tú vojnu. A tak som mu povedal: „Janík, niečo mi tu nesedí, niekto nám asi prestavil budík, veď ešte nie je ráno, ešte je noc, poďme ešte spať!!!!“ Jano to veľmi nechápal, bol ochotný ísť električkou až na Ovsišť. Vtedy som zistil, že vlastne som napálil len sám seba a znovu som išiel v noci na vojnu. Otočil som Jana a išli sme si znova ľahnúť.

Ráno zazvonil budík už naozaj a Jano si ani nepamätal, že v noci na tú vojnu už raz išiel. A tak som sa s tým doteraz ani nikomu nechválil. Rasťo nešiel na vojnu ani ráno. Mal tých zelených „v paži“. Tak som vlastne dobehol len sám seba.

Ako som prestal fajčiť

Nová lokalita Zámostie v Trenčíne, alebo Odeva, ako ju všetci dookola nazývali, do ktorej sme sa v roku 1971 presťahovali, ponúkala pre nás mladých výrastkov nové možnosti využitia voľného času.

Rodičia nás pokojne vypustili na veľikánsku lokalitu Kopce, ktorá sa nachádzala za domom s pocitom, že majú o nás prehľad, vedľa, čo sa tam deje a tam sa nemôže nič zlého prihodiť. Nakoľko mobily ešte vtedy neboli ani vymyslené, tak všetky decká fungovali takým systémom, že mali na krku kľúč od bytu a vedeli, že o siedmej alebo ôsmej večer musia byť doma, lebo na druhý deň sa ide do školy a cez víkendy alebo cez prázdniny to platilo do desiatej večera.

Všetci sme sa to snažili rešpektovať a vedeli sme, že keď sa pravidlo nedodrží, tak bude prúser. Na Kopcoch bývala relatívna sloboda, robili sme si, čo sme chceli a to nás bavilo.

V detstve vtedy veľmi frčal Winnetou a všelijaké iné indiánske filmy. Mali sme obrovskú výhodu, že v Odevě bolo pri kultúraku malé kino s názvom Detský kútik a tam nám pán Drapák premietal každý piatok aj sobotu takéto krásne filmy. Tam sme sledovali teóriu a prakticky sme potom všetko skúšali na tých Kopcoch.

Mučenie pri koloch bola jedna z najobľúbenejších disciplín. Raz ma Indiáni pevne uviazali v sobotu o najbližší topoľ a pokojne si odskočili domov na obed. Hladovka bola súčasťou toho mučenia. Dokonca to chápali aj rodičia a vôbec nenamietali, že som bol cez obed pripútaný k mučiarskemu kolu.

Neustále sme so sebou vláčili päťmetrovú tyč a na každom stanovisku sme vztýčili vlajku Apačov. Samozrejme, že najdôležitejším rituálom pri hre na Indiánov bolo fajčenie fajky mieru. Býval som vždy Old Shatterhand, legendárna postava a brat náčelníka Apačov Winnetoua.

A tak sme ten mier utužovali denne a fajčili všelijaké buriny. Len nie cez fajku, ale existovali rôzne bodliaky alebo buriny, ktoré už odumreté a vyschnuté mali dutú stonku a dymili krásnym hustým štipľavým dymom. Všetci sme sedeli v kruhu v indiánskom posede so skríženými nohami, podávali si fajku mieru, šľukovali a následne sa dusili pri záchvate kašľa.

Môj otec bol vtedy silný fajčiari a najviac ma hnevalo, keď som mu musel ísť v nedeľu doobeda kúpiť cigarety od nás až na Bratislavskú, vedľa krčmy Partizán. Tam stála taká malá trafika. Lenže bolo to vždy v čase, keď v telke s jediným programom vysielali v nedeľu doobeda asi dve hodiny všelijaké rozprávky a zrovna vtedy mu došli tie hnusné cigarety.

Nechápem, prečo si aj on nedal tú burinu z Kopcov, tam to bolo oveľa bližšie. Bol by som mu natrhal. No ale on, že chce len Marsky a hotovo. (MARS – Malá Robotnícka Sparta sme ich volali. Sparty boli oveľa drahšie a fajčili ich slávnostne len najväčší machri). Tak som vždy cestou po tie cigarety rozmýšľal, prečo mu to tak chutí a že to musíme aj my na Kopcoch vyskúšať pri fajčení fajky mieru.

Hneď vedľa Kopcov oproti fabrike Kara bola autobusová zastávka. Ľudia často utekali na autobus. Väčšina z nich fajčila. Pri nastupovaní hodili nedofajčenú cigaretu na zem a zašliapli ju. Tých sme nemali radi. Najväčší naši obľúbenci boli tí, ktorí na poslednú chvíľu naskočil na autobus a z úst vyhodili ešte skoro celú zapálenú cigaretu. Číhali sme skrytí za plotom a po odchode autobusu stačilo tie lahôdky pozbierať.

Niekedy sa medzi tými Marskami a Detvami objavila aj Sparta. Marlboro sme neskôr videli len v reklame v časopise BRAVO. Zas sme sadli do kruhu do indiánskeho sedu a dusili sa ešte viac ako z tej buriny. No ale tvrdo sme trénovali ďalej.

Raz nás niekto odsledoval, ako číhame na tie špaky a nabonzoval otcovi. Ten si nás aj s bratom zavolať a povedal, že keď chceme fajčiť, tak nám dá peniaze na cigarety a že fajčenie tých špakov je nebezpečné a môžeme dostať všelijaké choroby. Nás to zamrzelo.

Ostali sme zahanbení, ale štvlo nás hlavne to, že nás odhalili, lebo sme si mysleli, že všetko robíme veľmi nenápadne. Vtedy sme prd vedeli o nejakých chorobách, rakovine či týfuse. Ved' sme mali len 7 rokov. Vrátili sme sa k fajčeniu našej buriny a neskôr nás to prestalo baviť.

Čiže fajčiť som prestal hneď, ako som začal. A nefajčím dodnes. Vďaka otcovi. Teraz často machrujem s výrokom, že už od 7 rokov nefajčím.

Ako som sa stal drsným chlapom

Niekedy v roku 1992 sme ako geodeti zameriavali salaš vysoko nad Omšeniím. Robili sme tam geometrický plán.

Keď bolo všetko zamerané, tak nás bača vyzval, aby sme si sadli za dubové lavice. Ukrojil nám syra. Nalial žinčice aj slivovice.

Ako sme tak sedeli a rozprávali sa, tak nás otravovali muchy. Vedľa seba som mal mačetu, s ktorou sme sem tam robili priesečky cez kríky kvôli zameraniu.

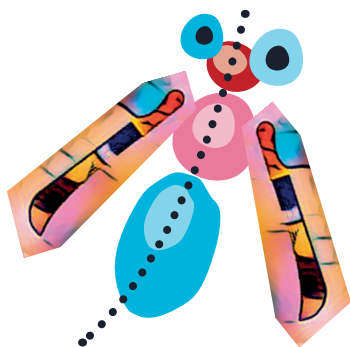
Jedna mucha si sadla na dubový stôl. Chytil som mačetu a zaťal. Mucha to schytala presne medzi krídla...

„Hm. Náhoda,“ vraví bača. „Jasné...“ odpovedám.

Druhá mucha sadla na dubový stôl. Mačeta sviští vzduchom. A prask... Zase rovno medzi krídla.

Bača na to: „Ej.. Ty si mi voľajaký drsný chlap! Mohol by si ísť aj baču robiť.“

Nikdy predtým ani potom som muchu mačetou netrafil...

Ako som sa vykiépi na štvorkolke

Štokrát som išiel po tej lesnej cestičke. Chodievajú tadiaľ traktory, keď zväžajú drevo. Tá cesta bola dosť strmá a naklonená doprava. Bolo treba ju v rýchlosti prekonať, priam ju prelieť. Inak hrozilo, že zastavíte v tom prudkom kopci a keďže bola tá cesta naklonená doprava, bolo pravdepodobné, že sa prevrátite dolu do lesa.

Hneď kúsok za tým úsekom bola krásna lúka, cieľ našich častých prechádzok, asi 600 metrov od domu. Bolo to v roku 2010. Katka s babkou si dávali obvyklý turistický lesný okruh a dohodli sme sa, že sa stretneme na tej peknej lúke. Ja pôjdem po tom strmom kopci hore a tam na lúke ich počkam. Bola krásna slnečná, jarná sobota, suchý les plný listia, ktoré tvorilo na zemi súvislú vrstvu.

Vyrazil som na cestu. Mal som málo benzínu, ale vždy vozím v bandaske rezervu pre prípad, že by mi benzín došiel. V tom najväčšom stupani na tej ceste mi akurát ten benzín došiel. Tam, kde bolo treba ešte zvýšiť rýchlosť, som zostal stáť na mieste. Stačilo doliať benzín a ísť ďalej. Lenže osud to pripravil inak. Keď som už stál na mieste v strmom kopci, tak sa štvorkolka začala smykať po suchom listí doprava bokom do lesa. Ja na nej. Tušil som, že sa prevrátim, a tak v tej desatine sekundy mozog zvažuje všetky možnosti, čo by najmenej bolelo a pracuje na plné obrátky. Bolo jasné, že štvorkolka sa na mňa prevráti a rozmyšľal som, ako sa pod ňu upratať tak, aby ma nedokaličila. Má také ostré železné prahy pri nohách a bál som sa, aby mi ten prah neostal na krku alebo na hrudi. Nakoniec to dopadlo najlepšie, ako mohlo. Na hrudi mi pristála dvestopäťdesiatkilová štvorkolka s mäkkym koženým sedlom a ostrý železný prah mi preleťel cez prilbu a zanechal na nej hlboké rhy. Ja som ostal ležať na zemi v tom mäkkom listí a štvorkolka sa gúľala dolu do lesa. Prudko sa rotovala ešte asi osemkrát a asi v trojmetrovej výške narazila do stromu. Padla na zem kolesami hore. Druhýkrát som sa narodil. Nič mi nebolo, len trošku mi chŕmalo v kolene.

Nakolko štvorkolka je taký akčný invalidný vozík, lebo už veľa toho nenachodím, sadol som si na kraj cesty a čakal. Trošku som sa bál, či nezačne horieť ako v akčnom filme a ja by som s kypťavými nohami veľmi ďaleko neušiel, keďže boli všade dookola kopy suchého listia. Vedel som, že o chvíľku pôjde okolo Katka s babkou z prechádzky, a tak som im ani nevoľal, aby nemali zbytočný stres.

O desať minút Katka na mňa s úsmevom kývala. Pýtala sa, prečo sedím na zemi a či oddychujem. Ukázal som rukou dole do lesa a hneď pochopila. Nejako mi pomohli dostať sa domov, bolo to asi 600 metrov.

Od garáže som volal miestnym chlapcom s traktorom, nech ma prídu zobrať a pôjdeme zobrať tú dochrámanú štvorkolku do lesa.

Prišli asi o polhodinu. A už ju aj ťahali na lane. Našli ju sami. Ved' poznajú okolity les. Chuda štvorkolka. Robila tie piruety a bola vykrútená ako paragraf, riadidlá nakrivo, rámy poohybne do vrtule. Motor bol v poriadku.

Dnes je už po generálke a je znovu fešanda. Odvedy som si kúpil druhú a túto mám na pamiatku v garáži. Už nikdy viac som po tej prudkej ceste nešiel a odvedy mám k štvorkolke oveľa väčší rešpekt. Ved' sa chceme ešte dlho vozit'.

Ako som vozil Miška do škôlky

Po trojročnej materskej dovolenke sme museli dať malého trojročného Miška do škôlky. Katka ho tam po prvýkrát zanesla a obaja plakali. Keď ho bola poobede zobrať, on ešte stále plakal, soplavý s červenými očami. Plakali znova obaja.

Nemala viac to srdce ho tam znovu voziť, a tak som sa toho ujal ja, ako tvrdý chlap. Miško na druhý deň pred vchodom do škôlky začal znovu strašne plakať a aj ja som tiež zmäkol. Naložil som Miška do auta a zobral ho so sebou do práce.

Pracoval som vtedy v Geodézii, v štátnom podniku, no a denne sme chodili do terénu. Robili sme terénne práce pre diaľničný obchvat Trenčína.

Dva týždne Miško s nami chodil do terénu a vozil sa s nami na terénnom gáziku. Chlapi sa z neho tešili a aj sme mu dovolili ten gázik šoférovať po poľnej ceste. Najviac sa mu páčilo, keď sme išli po oráčine a volant sa mykal sám, raz doprava a raz doľava. Tešil sa, že gázik sám „karuje“.

Miško bol šťastný a aj ja som bol rád, že sa nemusí trápiť v tej hrôzostrašnej škôlke. Každé ráno sa tešil do práce a na gázik.

Behom dvoch týždňov sme mu zohnali pani opatrovateľku, ktorá zhodou okolností bývala v domovníckom byte Geodézie v Trenčíne.

Miškovi tá geodézia nakoniec prischla. Dnes má už skoro 30 rokov a je geodet, aj keď dušou umelec, snáď sa to ešte bude dať niekedy skĺbiť.

Ako som zamykal škôlku

Keď som bol malý, tak moji rodičia boli v práci dosť vyčerpaní. Poobede mali všelijaké rokovania a schôdze.

Do škôlky som ráno prichádzal medzi prvými a odchádzal som zväčša posledný. Rodičia sa veľmi často asi nejako zle dohodli. Otec si myslel, že ma príde vyzdvihnúť mama a mama si myslela, že má príde vyzdvihnúť otec. Nakoniec ma neprišiel vyzdvihnúť nikto.

Stávalo sa to dosť často a aj som si na to zvykol. Dokonca som sa niekedy na to aj tešil. Učiteľky išli už tiež domov, a tak sa o mňa staral školník pán Klesal. Zobral veľký zväzok kľúčov a obehli sme celú škôlku. Pomáhal som mu zamykať všetky dvere. Nakoľko mobily neexistovali, tých mojich rodičov dlho nemohli zohnať.

Často na to prišli až doma, keď zistili, že tam nie som.

Alpský rizling

V časoch pôsobenia našej kapely CHVM vo vysokoškolskom klube Primaf v Bratislave sme prežívali veľmi hektické a kreatívne obdobie. Boli to roky 1983 až 1986.

Primaf bol našim druhým domovom, skúšobňou, barom, divadlom a niekedy aj bytom. Tam vzniklo množstvo našich nesmrteľných „hitov“. Tam sme prežívali najšialenejšie koncerty. Súčasťou koncertov bývali aj divadelné scény a hovorené slovo. Chceli sme do toho nášho bláznivého sveta čo najviac zatiahnuť aj divákov, ktorí na ten koncert prišli, aby aj oni boli jeho aktívnou a neoddeliteľnou súčasťou. Snažili sme sa, aby zažili niečo nevídané, farebné a nezabudnuteľné. Chceli sme, aby sa aj oni maximálne odviazali a začali s nami hrať tú našu bláznivú hru.

A tak skoro pred každým koncertom sme im namiešali Alpský rizling. Ten nápad aj recept priniesol náš klávesák Ivan Hlava Dr.Goň. Volali sme ho Hlava, lebo vtedy mal často geniálne nápady.

Ten alpský rizling vyrábal nasledovne: do obrovského hrnca nalial 9 litrov dezertného hocijakého vína, zvaného Čučo. A aby to celé malo takú noblesnejšiu chuť, pridal tam aj liter kláštorného červeného fľaškového vína. Do toho Citrodeko na zaváranie, aby to chytilo príjemnú kyselkavú chuť. Nie však veľmi veľa. Len tak trochu. Niekedy tam dával aj kilo cukru, aby to celé bolo také energetickejšie. A nakoniec, aby to bolo hodné svojho názvu pridala sa celá malá Alpa Francovka. Celé to z tej Alpy chytilo takú sviežu ochladzujúcu náladu a zároveň to aj osviežovalo dych.

Diváci si na ten Alpský rizling rýchlo zvykli a vždy sa najradšej tlačili úplne dopredu, aby sa im ušlo čo najviac toho čarovného nápoja, muziky a srandy. Hlava im ten alpský rizling čapoval žufankou rovno z toho hrnca do plastových pohárov.

Povedzme si otvorene, nebola to žiadna extra fajnová chutná delikatesa, ale k našej muzike v Primafe to jednoducho patrilo. Keď sa ten alpský rizling premiešal s tou masou ľudu, našou muzikou a atmosférou podzemného undergroundového klubu, tak vtedy sa z toho celého stal jeden nezabudnuteľný zážitok, na ktorý nikto zo zúčastnených nikdy nezabudne.

Vtedy sa ten aj ten klub uprostred šedého monotónneho socializmu zmenil na krásny farebný svet, kde aspoň na chvíľu boli všetci naozaj šťastní.

Autobus

Niekedy v roku 1985 sme so súborom Technik vyrážali z Bratislavy na festival vysokoškolských súborov do Zvolena, ktorý sa volal Akademický Zvolen.

Neviem, či si dobre pamätám, ale z Bratislavy do Zvolena zároveň s nami vyrážal nemecký vysokoškolský súbor. Oba súbory sme sa stretli pri krojární Techniku.

Veľmi sme obdivovali ich superluxusný autobus so záchodom, klimatizáciou, televízormi, chladničkami, dymovými sklami.

Oni zase obdivovali našu predpotopnú ošúchanú Karosu. Tá nemala klimatizáciu, nemala WC, nemala žiadnu výbavu, tak, ako všetky ostatné socialistické autobusy. Mala kolesá, volant, sedadlá, proste klasický autobus.

Vtom niekto využil to nadšenie oboch súborov a zvolal: „Vymeňme si autobusy na tú cestu do Zvolena!“ Všetci boli tou myšlienkou nadšení, a tak sa aj stalo.

Nahrnuli sme sa do toho nemeckého autobusu. Klíma klímovala, záchod fungoval, televízory boli pustené. Vedľa každého sedadla boli držiaky na plechovky s nápojmi. Šofér nám otvoril chladničku, a my sme si mohli zobrať plechovky s chladenými nápojmi. Všetci sme sa pohodlne usadili a užívali si cestovanie ako z inej planéty.

Autobusy cestovali spoločne a sem-tam sa medzi sebou predbiehali. Ten „náš“ nemecký autobus bol strašne vysoký a zhora sme úplne jasne videli, čo sa deje v Karose, ktorá viezla nemecký súbor.

Keďže bolo leto a vonku riadne horko, Karosa mala všetky okná otvorené, vo vnútri viali vo vetre všetky záclony a Nemci sa intenzívne ovievali. Kýval sme im s vychladenými plechovkami s úsmevom na tvári. Nemci sa až tak veľmi neusmievali, ale aspoň si utierali pot z čela. Po príchode do Zvolena sa už neusmievali vôbec. Absolvovali sme tam svoje festivalové vystúpenia.

Podvečer sme cestovali nazad do Bratislavy a Nemci o výmene autobusov už nechceli ani počuť. Nechápem prečo. Tak sme sa vrátili do našej starej Karosy a otvorili víno, aby nám cesta do Bratislavy rýchlejšie ubiehala.

Autodráha

Jednou z najakčnejších indoorových zábaviek pre chalanov v predpubertálnom veku za socializmu bola jednoznačne autodráha.

Keď sme mali tak desať rokov, ešte nás nezaujímala muzika, kapely ani baby. V takomto sychravom počasí sme hľadali úkryt po všelijakých pivniciach, aby sme tam mohli nerušené blbnúť a rodičia nás mali aspoň trochu pod kontrolou.

Veď celú jar, leto aj jeseň nás skoro nevideli, stále sme niekde pobehovali, hrali pozemný hokej, alebo lietali na bicykloch.

Viacerí sme mali doma autodráhu a jeden rok nás to celkom opantalo. Miloš ako jediný mal taliansku Carreru. Tato mu ju doviezol odkiaľsi zo sveta. Bola krásna a aj autá vyzerali ako naozajstné pretekárske.

Bohužiaľ, my ostatní sme mali len tú našu československú. Tá mala širší rozchod ako tá talianska. A ani autá sa veľmi nepodobali na tie pretekárske. Neboli na nich ani žiadne reklamy.

Dokonca sme v tej dobe chodili na modelársky autodráhový krúžok niekde do TOS-ky, čo bola továreň obrábacích strojov. Tam sme dokázali už sami vyrobiť ovládače na autodráhu, modely karosérie podľa vlastnej fantázie a dokonca sme stavali aj autíčko na autodráhu s riadne širokými pneumatikami. Dokonca v tej TOSke bola taká autodráha, kde mohli pretekať, myslím, osem áut naraz. Toto sa nám naozaj páčilo.

Jedného dňa sme sa dohodli všetci chalani, ktorých to bavilo, že dáme dokopy všetky naše autodráhy a u našich rodičov v pivnici našej štvorbytovky spravíme jednu obrovskú trať. S pánom bratom Romanom, jeho spolužiakmi Danom a Janom, s mojimi kamošmi Jojom a Milošom sme zaliezli do pivnice a spojili štyri autodráhy do seba.

Keďže pivnica bola vcelku malá, vymysleli sme to tak, že tá autodráha štartovala zo zeme a postupne špirálovito stúpala až do výšky dva metre po celej pivnici a potom zas klesala. Tie časti vo vzduchu sme mali všeličím podopreté a niektoré časti viseli na motúzoch upevnených na plafóne.

Popritom sme vyjedali mamine zavárané čerešne, ktoré boli v tej pivnici uskladnené. Dráha bola hotová. Dano priniesol taký špeciálny olej na zadné kolesá, aby neprešmykovali. Ten olej mu zohnala mama lekárka. Volal sa Reumatik alebo tak nejako. A smrdel ako nepodarené hovno.

Nadišla slávnostná chvíľa otvorenia autodráhy. Dano vymyslel, že prvé auto bude viezť odpálenú modrú dymovnicu a tak efektne otvoríme závodnú sezónu. Aj sa tak stalo. Auto stúpalo po špirále a za ním sa ťahal hustý modrý dym. Chvíľku to vyzeralo veľmi efektne, ale po minúte sme sa začali všetci dusiť.

So strašným kašľom sme vybehli na dvor a znovu ožili. V pivnici bolo všetko modré, smradľavé. To nás ale neodradilo a celú zimu sme pretekali.

Až sa niekto z chalanov na niečo urazil a zobral si svoje diely z autodráhy domov. No a bolo po zábave. Nevadí, veď jar už bola za dverami.

Autopoťahy

Náš prvý psík, nemecký ovčiak, sa volal Dino. Bol to taký mladý nevychovaný bitkár. Už ako trojmesačný sa pobil s vlastným bratom a ten mu rozhryzol jazyk pozdĺžne na dve polovice. Vyzeral s tým rozporeným jazykom ako obrovský had. Bol síce bitkár, ale nás všetkých mal rád a mal rád aj deti.

Raz sme ho zobrali na firemné športové hry. Decká sa na ňom vozili ako na koni a on bol z toho úplne vyčerpaný, ale šťastný.

Potom prišiel čas obeda. Pod zub na tej akcii bolo malé pečené prasiatko. Akosi sme neustrážili toho nášho psíka a ten zožral všetky kosti z celého prasaťa.

Podvečer sa akcia skončila. Nasadli sme do nášho prvého ojazdeného auta Škoda 120, na ktoré sme boli patrične hrdí, lebo bolo predsa naše prvé. Dino sedel na zadnom sedadle.

Po tristo metroch milého psíka Dina naplo a vyhodil nám celý obsah žalúdka na sedadlo. Asi tri kilá päťcentimetrových kostí obalených žalúdočnými šťavami. Tá aróma bola taká silná, že ju neprerazil ani zelený stromček – osviežovač vzduchu, zavesený na spätnom zrkadle.

Všetci sme vyleteli von z auta a slabšie povahy tiež vracali. Auto bolo ďalej nepoužiteľné, až dovtedy, kým som nevyhodil naše krásne biele ovracané kožušinkové poťahy.

Nuž, nebolo to poslednýkrát, čo sa nám ten psík v aute povracal. Robil to po každej podobnej akcii, keď sme ho potom viezli domov autom.

Bol to proste pankáčsky pes!

Baran, baran, buc

Dovtedy sa chodí s krčahom po vodu, kým sa nerozbije... Toto hovorí staré slovenské príslovie. A pasuje to ako riť na šerbel.

V tomto prípade, o ktorom dnes píšem, by som to porekadlo trošku zmenil na: Dovtedy opitý šoféruješ, kým nespraviš baran, baran, buc.

Nepoznám kamarátov z môjho okolia, ktorým by sa v minulosti aspoň raz v živote nepodarilo šoférovať pod vplyvom alkoholu.

Mne sa to, bohužiaľ, tiež zopárkrát pritrafilo. Nie som na to hrdý. Viem, je to nesprávne, ale tesne po revolúcii boli policajti k tomuto neduhu úplne benevolentní, keď niekomu vzali vodičák za alkohol, tak na druhý deň mu ho iní policajti vrátili, keď sa trochu posnažil. No čo už.

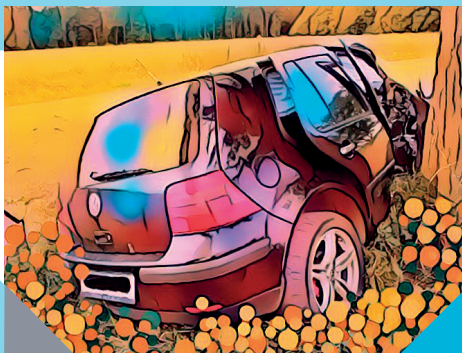
Chvalabohu, tá doba je preč a teraz si dovoľia opití sadnúť za volant len skutoční hazardéri. Rekordérom z našej kapely bol Molon. Pritrafil sa mu najväčší baran, baran, buc.

Asi okolo roku 2000 sa mu stalo, že v Trenčíne zroloval tri zaparkované autá na kraji ulice. Jednosmerná cesta mu bola príliš úzka a jednoducho sa do nej nevošiel. Popri tých troch autách rozbil aj svoje. Policajtov nevolal, lebo by vodičák mal hneď v nedohľadne.

Smutne sedel na múriku, čakal na odťahovku a rozmýšľal, kto bol na vine. Vinník sa napokon nenašiel.

Poškodeným vozidlám dal za stierače svoju vizitku a keďže na nej bolo jeho meno a pod ním nápis „poisťovací agent“, poškodení to chápali skôr ako nemiestny žart, akože si majú uzatvoriť havarijnú poisťku. Nepamätám sa, ako to ďalej dopadlo, ale Molon odvtedy šoféruje už len triezvy.

Ale srandu sme si z neho robili aspoň desať rokov!

Bezdomovec

V dobách minulých, zopár rokov po Nežnej revolúcii, keď sa ešte platilo slovenskými korunami, bývali okolo Vianoc tiež treskúce zimy, okolo mínus dvadsať stupňov.

Na Štefana podvečer sme sa boli prejsť po trenčianskom námestí aj s deckami a pokochali sme sa veľikánskym vianočným stromčekom. Všade vládla vianočná atmosféra, kométy, hviezdy a anjeli blikali vo výkladoch, premrznutý sneh vŕžgal pod nohami. Cestou sme stretli zopár známych, povinšovali sme si navzájom.

Na spiatočnej ceste nás oslovil človek s inteligentným vyjadrovaním. Slušne pozdravil a nenásilne sa nás spýtal, či mu nedáme trochu peňazí, že by si rád kúpil teplú polievku. Bol dosť ufúľaný, špinavý, rukavice bez prstov, dlhé mastné vlasy a brada až po prsia. Bezdomovec. Presne takto asi vyzeral Robinson Crusoe na opustenom ostrove. Len tento mal navyše taký tmavomodrý prešivák a k nemu také isté hrubé tmavomodré prešivané nohavice. Na nohách vyčaptané čierne papučové čižmy so zipsom na priehlavku, presne také, aké nosia v zime staré babky na dedine.

Dali sme sa do reči. Na otázku, prečo je bez domova, odpovedal, že po rozvode sa nemal kde ubytovať, a tak skončil na ulici. Tvrdil, že v týchto mrazoch prespáva v sociálnom centre pre bezdomovcov. Tam je aspoň teplo a v noci nezamrzne. Dali sme mu teda dvesto korún, nech má o kúsok krajšie Vianoce a s dobrým pocitom sme odkráčali do nášho vyhriateho bytu.

O dva dni som videl ráno v Novom Čase na prvej strane veľký titulok s farebnou fotografiou, ktorý hlásal, že v Trenčíne našli zamrznutého bezdomovca, ktorý sa večer na Štefana márne snažil dostať do útulku. Nepustili ho tam, lebo bol opitý. Na fotke bol človek zakrytý bielou plachtou a spod nej trčali nohy v tmavomodrých prešivaných nohaviciach a vyčaptaných čiernych papučových čižmách so zipsom na priehlavku.

Áno, bol to presne ten „náš“ bezdomovec...

Dodnes si kladiem otázku, či som spravil dobrý skutok, keď som mu dal tie peniaze.